

Az írás az ÖNADÓZÓ újságban megjelent cikk elektronikus változata.

Cím: **A gépjármű-kereskedelmi tevékenység könyvelése**

Szerző: **Benke Noémi Tünde**

Forrás: **ÖNADÓZÓ 2007 / 2.**

Felhasználási feltételek: E dokumentum az Önadózó újságban megjelent cikk elektronikus változata. A kiadvány szerzői jogi védelem alatt áll, 1 példányban saját gépre menthető, illetve 1 példányban kinyomtatható, a saját tevékenység során felhasználható. A kiadvány harmadik személy részére sem elektronikus sem hagyományos - nyomtatott - formában nem továbbítható és nem másolható. Nyilvános továbbközlése nem engedélyezett.

Jogi nyilatkozat: Az írás kizárólag csak tájékoztatás célját szolgálja, nem minősül tanácsadásnak, nem tartalmaz mindenre kiterjedő információt. A közlést követően az alapul szolgáló jogszabályok megváltozhattak. Felhasználás előtt konzultáljon szakértővel. A kiadó és a szerző a felhasználásból eredő kártérítési felelősségüket kizárják.

Kiadó: ADÓNET.HU Üzleti Kommunikációs Zrt. 1094 Budapest, Bokréta u. 3. Cégjegyzékszám: Fővárosi Cégbíróság 01-10- 0455755. Ügyfélszolgálat: 1085 Budapest, József körút 53. Telefon: 06 1 267 5010. E-mail: info@adonet.hu Internet: www.adonet.hu

Önadózó előfizetés: A kiadvány előfizetők részére ingyenes. Önadózó – az adózók lapja előfizetési díja 2009. évben 1.260,- Ft/hó. Előfizetés: info@onadozo.hu Ügyfélszolgálat: 1085 Budapest, József körút. 53. Telefon: 06 1 267 5010

A gépjármű-kereskedelmi tevékenység könyvelése

Manapság egyre szaporodnak az új és használt autó kereskedésével foglalkozó cégek, vállalkozások, és a könyvelők többsége a sok jogszabály bukta-tóira való tekintettel nem szívesen vállalja a számviteli és adózási teendőket. Ez az összeállítás a könyvelőknek és a tulajdonosoknak egyaránt hasznos információkat nyújt a helyes adóelszámoláshoz és eredményes gazdálkodáshoz.

Illetékmentesség

Az új és használt gépjármű kereskedelemmel foglalkozó társaságok fő tevékenységi köre az **5010**-zel jelzett besorolást kapta. (Szj 5010 Gépjármű-kereskedelem) Minden ilyen fő tevékenységi körrel rendelkező gazdasági társaság alapítását követően, majd évente igényelhet gépjárműátírási-illetékmentességet, 2007. január 1-től az APEH-nál. (1990.évi XCIII. tv. 26. §. 1. bek. 1 pontja szerint) Az illetékmentesség kiadásához egy 30 napnál nem régebbi cégkivonat és aláírási címpéldány szükséges.

Új gépjárművek beszerzése, készletfinanszírozása, értékesítése

A legtöbb gépjármű-márkakereskedés a készleteit magyarországi importőrtől rendel annak ellenére, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásunkkal a lehetséges szállító partnerek száma kibővült. A fogyasztók azt tapasztalják, hogy sok márkának külön bankja van, de gyakori a kereskedelmi bankok jelenléte is, akik a márkakereskedők készleteit finanszírozzák, és a gépjárművásárlóknak is nyújtanak hitelt.

A készletfinanszírozás keretében a bank rövid lejáratú forint- vagy deviza alapú hitelt nyújt a gazdasági társaságnak, mely két módon lehetséges:

- a) A kereskedőt finanszírozó bank egy hitelkeretet állapít meg a Társaság részére, mely hitelösszeget egy összegben átutal a kereskedő folyószámlájára. Általában ezt a finanszírozási formát a kereskedelmi bankok nyújtják.

Könyvelése banki naplóban:

T 38 Elszámolási betét

K 45 Rövid lejáratú hitelek, hitelfelvétel

T 45 Szállítók

K 38 Elszámolási betét számlakiegyenlítés.

- b) A bank hitelkeretet állapít meg és a gépjárművek számláit direkt módon a szállítónak fizeti. Ez esetben a pénzügyintézet igazolást küld, hogy melyik napon rendezte a szállítói számlákat, és milyen hitelszámon rögzítette követelését a Társasággal szemben.

Könyvelése vegyes naplóban:

T 45 Szállítók

K 45 Rövid lejáratú kölcsönök szállító kiegyenlítése hitelből

A készletfinanszírozással a szállítói számlák pénzügyileg teljesülnek, így az ÁFA továbbértékesítési cél esetén visszai igényelhetővé válik.

Az értékesítés során a vevő kiválasztja a neki megfelelő típusú, színű- és felszereltségű gépjárművet, mely sok esetben nincs a kereskedő telephelyén. Az adás-vételi szerződés megkötésekor a kockázat kizárása miatt a vevő általában a teljes vételár 20-30 %-át fizeti meg számla alapján, előleg vagy foglaló címen. A foglaló és az előleg az ÁFA tekintetében egy besorolásban van, amit kevesen tudnak és vesznek figyelembe! (ÁFA Tv. 17. §)

A vásárlók többsége nincs tisztában az előleg és foglaló közötti különbséggel és az azzal járó jogi következményekkel.

Regisztrációs adót kell fizetnie a gépjármű tulajdonosnak az új, és a külföldről behozott használt gépjárművek első forgalomba helyezésekor. Jelenlegi szabályozásnak megfelelően a 2003. évi CX. Tv. mellékletében felsorolt díjtételek alapján a VPOP-nak kell az adót átutalni. Sokan nem tudják, hogy éveken keresztül a VPOP és az APEH nem jutott közös nevezőre a regisztrációs adó ügyében, miszerint a regisztrációs adó ÁFA alapot képez-e vagy sem. 2006. január 1-től a regisztrációs adó nem képez ÁFA alapot, ezért a számlán az *afa hatályán kívüli* megjegyzéssel kell szerepeltetni.

2006. december 18-án az Országgyűlés **részleges regisztráció visszatérítésről** döntött a *használt gépjárművek* adójára vonatkozóan. A törvény 2007. február 15-én lép hatályba, ezt követő 180 napon belül lehet igényelni a visszatérítést a 2004. május 1. és 2005. december 31. napját magában foglaló időszakban keletkezett adóra. Az igényt az első fokon eljáró vámhatósághoz kell benyújtani, a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye!

A visszatérítést az a magánszemély, vagy kereskedés igényelheti, aki rendelkezik az eredeti regisztrációs adó kivetésének határozatával és hitelt érdemlő módon tudja az adó megfizetését igazolni.

A visszatérítendő adó a végrehajtható okirat alapján ténylegesen megfizetett adó és a Rega-tv szerint számított adófizetési kötelezettség különbözete. Ha a különbözet előjelhelyesen negatív összeget eredményez, a vámhatóság a kérelmet elutasítja.

Jogosult a visszatérítésre az a személy:

- aki a gépjármű forgalomba helyezése miatt a Rega-tv. (2003. évi CX. Tv) 2004. május 1. napja és 2005. december 31. napja között hatályos rendelkezései alapján adót fizetett a vámhatóság részére, illetve
- akire az adót (vagy egy részének megfelelő összeget) "regisztrációs adóként" áthárították és az ő részére igazoltan megfizették.

A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a jogosult és a gépjármű adóigazgatási azonosításához szükséges adatokat
 - a kérelem benyújtásáig megfizetett adó összegét, és annak az okiratnak az adatait, amelyen az adó megfizetése alapult
 - az adó-visszatérítési jogosultság jogcímét
 - az adómérséklés tényét, amennyiben a vámhatóság adómérséklést engedélyezett „az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti” címen
- Nagyon fontos, hogy a kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy a jogosult az adó összegét más személyre nem hárította át, illetve bírósági vagy más hatósági eljárást alapján nem történt adó el-

engedése sem a jogosult, sem más személy részére.

A nyilatkozat elmaradása esetén a vámhatóság az adó visszatérítése iránti eljárást megszünteti!

A vámhatóság az adó visszatérítésével egyidejűleg kamatot is fizet az adó megfizetésének napjától a határozat jogerőre emelkedésének napjáig terjedő időszakra. A kamat mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat 365-öd része.

Számvitelben a visszatérített adót és kamatot az arról szóló határozat jogerőre emelkedésének napjával kell tárgyidőszakki bevételként elszámolni abban az esetben, ha az adó megfizetője részlegesen, illetve nem regisztrációs adóként hátrította át az adót. Amennyiben a kereskedő a regisztrációs adó megfizetését és annak bevételét egy technikai számlán kezelte, tehát nem költségként és árbevételként számolta el, úgy a visszatérítés összegét a gépjármű első tulajdonosának teljes mértékben vissza kell térítenie.

A kettős könyvvitel hatálya alá tartozó vállalkozás és egyéb szervezet egyéb bevételként vagy halasztott bevételként számolhatja el a visszatérített adó összegét. A halasztott bevételt az eszköz bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszámolásakor kell az egyéb bevételekkel szemben megszüntetni.

Forgalomba helyezés vevőt terhelő költségei

A gépjármű vevőjének a teljes vételáron kívül a nevére történő forgalomba-helyezési költségeket is fizetnie kell, mert az átírási illeték a vagyonszerzési illeték egyik formája.

Jelenlegi díjtételei:

Személygépjárműnél 1890 cm³-ig 18,- Ft/cm³, az fölött 24,- Ft/cm³.

Tehergépjármű esetén egységesen 24,- Ft/cm³.

Plusz költség még a törzskönyv (6.000,- Ft) beszerzése és a forgalmi engedély (6.000,- Ft) kiváltása.

A forgalomba-helyezést a kereskedő intézi az okmányirodában. Az Okmányiroda e tevékenysége áfa hatályán kívüli tevékenység, a felmerülő kiadásokról a bizonylatok a gépjármű tulajdonosának nevére kerülnek kiállításra.

Közösségen belüli új gépjárművek beszerzése, értékesítése

Az áfa tv 13. §. 29. bekezdésének a) pontjában új közlekedési eszköz: „az a szárazföldi közlekedési eszköz, amely legfeljebb 6000 kilométert futott, vagy amelynek első forgalomba helyezésétől számítva legfeljebb 6 hónap telt el.”

A Közösségen belüli új közlekedési eszköznek minősülő személygépjármű-beszerzés akkor valósul meg, ha azt a Közösség más tagállamából belföldre fuvarozza, szállítja a kereskedő. Mint tudjuk, uniós adószám birtokában forgalmi adó nélkül tudunk a Közösségen belül vásárolni, melyet az áfa bevallásban (2006. évi áfa bevallás 18. és továbbértékesítési cél esetén a 64. sor) kell szerepeltetnünk és az áfát ténylegesen csak az értékesítéskor fizetjük meg, mint belföldi értékesítés áfáját, ekkor viszont levonható adó nincs.

Nagyon fontos az **áfa alap** meghatározása, mert a **fő szabály az ellenérték**, de amennyiben az ellenérték adó nélküli értéke az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontjában a fennálló forgalmi értékhez hasonlítva aránytalanul alacsony, akkor az adó alapját az ellenérték helyett az adófizetési kötele-

zettség időpontjában fennálló forgalmi érték képezi. (ÁFA tv. 22. § (6) b))

Ha már az adó alapját meghatároztuk, akkor már csak azt kell tudnunk, hogy milyen időszakban keletkezik az **adófizetési kötelezettségünk**. A személygépkocsi Közösségen belüli beszerzés utáni adókötelezettsége a fő szabály szerint az ügylet teljesítése napját magában foglaló hónapot követő hónap 15. napján keletkezik, kivéve ha a számlát, egyszerűsített számlát azt megelőzően kiállították, akkor ugyanis a számla, egyszerűsített számla kiállításának időpontja az adófizetési kötelezettség napja.

Az ember azt hinné, hogy ezt már nem lehet tovább bonyolítani, de ne feledkezzünk meg a Közösségen belüli termékbeszerzés adatszolgáltatásáról. (0761 számú nyomtatvány) Ha Közösség területén belül értékesítünk akkor a 0760 számú (nyomtatványt) bevallást kell benyújtani az APEH felé, 2007-ben már szinte mindenkinek elektronikusan. Az érdekesség kedvéért megemlítem, hogy ezeket a bevallásokat csak akkor kell benyújtani, ha az adott időszakban közösségen belüli forgalom volt. A 0760-as és 0761-es bevallás negyedéves bevallás, tárgynegyedévet követő hó 20-ig kell benyújtani a havi ÁFA bevallónak is.

A közösségen belüli értékesítésnél arra kell figyelni, hogy a kimenő számlán a vevő Közösségi adószámát feltüntessük, ÁFA nélkül kell számláznunk az (ÁFA Tv. 29/A§. b) pontja alapján) és hitelt érdemlően kell bizonyítani azt a tényt, hogy a gépjármű elhagyta az országot. A számlára a következőt írjuk: mentes az adó alól – közösségi értékesítés miatt.

A gépjármű vagy „lábon”, vagy utánfutón, teherautón hagyja el az országot. Az utóbbi esetben menetlevélre van

szükség, melyet a vevő aláírásával és bélyegző lenyomatával hitelesít közösségi telephelyén, a gépjármű átvételkor. A közúti forgalomban való közlekedéshez pedig „Z” rendszámot ad ki a Központi Okmányiroda, a gépjármű belföldi forgalomba nem helyezhető.

„Z” betűjelű rendszámtáblát kell kiadni a külföldre szállítási céllal belföldön vásárolt jármű kivitelére. A rendszámtábla kiadására csak a jármű tulajdonjogának igazolását követően kerülhet sor, ezért a „Z” rendszámot a kereskedő igényli az ügyfél nevében. Az Okmányiroda az ideiglenes forgalomba-helyezés költségéről a gépjármű tulajdonos nevére számviteli bizonylatot állít ki. Az ideiglenes rendszámtábla érvényességi ideje 30 nap, melyet a vevőnek nem kell Magyarországra visszajuttatnia.

Használt gépjármű vásárlás, beszámítás

A „piacolás” háttérbe szorult, az emberek szívesebben viszik használt gépjárműveiket kereskedésbe, ahol vagy újra, vagy csak újabbra cserélik.

Természetesen az élet különböző szituációkat produkál, abból mutatok be három alapesetet:

1. A becserélendő használt gépjármű tulajdonosa és az új gépjármű vevője két különböző személy.

Ebben az esetben két jogügylet keletkezik. A használt gépjárművet a kereskedés az előre megalkudott áron a tulajdonostól adásvételi szerződéssel megveszi, amennyiben az magánszemély, az új gépjárművet pedig kiszámlázza a vevőnek.

Könyvelése:

a.) Magánszemélytől történő vásárlás esetén:

T 26 Áruk
K 38 Pénztár
Használt gk. Vétel

Magánszemélytől beszerezett gépjármű értékesítése esetén különbözet szerinti ÁFA az áfa tartalom, melyről a későbbiekben még szó lesz.

T 38 Pénztár
K 91 Értékesítés nettó árbevétele
Új gk. értékesítés
T 38 Pénztár
K 46 Fizetendő áfa
T 81 ELÁBÉ
K 26 Áruk
Készletcsökkenés

b.) Amennyiben a gépkocsi megvásárlása adóalanytól történik, az eladó számlát bocsát ki a kereskedés felé:

T 26 Áruk
K 38 Pénztár
Nettó érték
T 46 Előzetes áfa
K 38
Áfa

Az értékesítés ebben az esetben általános szabályok szerint felszámított általános forgalmi adóval növelten történik, különbözet szerinti adózás szóba sem jöhet.

T 31 vevő
K 91 Használt gépjármű ért. árbevétele
Új gk. értékesítés
T 31 vevő
K 46 Fizetendő áfa
T81 ELÁBÉ
K 26 Áruk

Készletcsökkenés

A vásárlás és az értékesítés időben természetesen eltérhet egymástól.

A kereskedésnek a használt gépjárművet a vásárlást követő 15 napon belül át kell íratnia, az átírási illetéket az illetékmentes-ségre való tekintettel nem kell megfizetnie.

2. A becserélendő használt gépjárművet lezáratlan hitel terheli, és az eladó - vevő új gépjárművet vásárol. Ebben az esetben a kereskedés állapítja meg a becserélendő gépjármű vételárát, a finanszírozó banktól lekéri a hitellezárás összegét, melyet a vételárból levon. A hitel lekéréséhez a használt gépjárművet eladó személy meghatalmazása szükséges. A hitellezárással egy időben a gépjárművet eladó személy nyilatkozatot tesz a banknak a gépjármű értékesítéséről, és kéri a törzskönyv vevő nevére történő postázását.

Elszámolás a vevővel: (bruttó összegek)

Új gépjármű eladási ára
Használt gépjármű vételára
+ Használt gépjárművön lévő hiteltartozás
= Ügyfél által fizetendő összeg

Könyvelése:

Új gépjármű értékesítés
T 38 Pénztár
K 91 Értékesítés nettó árbevétele
T 38 Pénztár
K 46 Fizetendő áfa
Használt gépjármű vásárlása
T 26 Áruk
K 38 Pénztár

Eladó a hátralévő hiteltartozását a házipénztárba befizeti
T 38 Pénztár
K 45 Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Elszámolásra átvett hitelösszeg banki utalása

- T 45 Egyéb rövid lejáratú köt.
- K 38 Elszámolási betét
- Készletcsökkenés
- T 81 ELÁBÉ
- K 26 Áruk

Közösségen belüli gépjármű vásárlás

Uniós adószámmal rendelkező gazdasági társaság fogyasztási adó megfizetése nélkül vásárolhat gépjárművet az Unió területén, de köteles a regisztrációs adó, és a járulékos költségek megfizetésére (forgalomba helyezés, eredetvizsgálat stb.).

Vevő az Eladóval telekommunikációs úton megállapodik a gépjármű vételárában. Eladó faxon vagy e-mailben PRO FORMA számlát küld a Vevőnek, aki ez alapján a teljes vételárat megfizeti. Eladó a bankszámláján történő jóváírást követően értesíti a vevőt a gépjármű birtokbavételének időpontjáról.

A gépjármű Magyarországra történő szállítása két módon történhet:

- trailer-en illetve autómentőn
- „lábon”, ebben az esetben az eladó országában ideiglenes rendszámot kell kiváltani. Általános gyakorlat a Németországból behozott gépjárművek esetén, az ideiglenes rendszám költsége kb. 150 Euro, a rendszámot nem kell visszajuttatni.

Használt gépjármű-értékesítés, különbözeti áfa

Az áfatörvény 62. §. (1) bekezdése szerint a különbözet szerinti adózás szabályait akkor lehet alkalmazni, ha a gépjárművet magánszemélytől, adó fizetésére nem kötelezett szervezettől veszi meg a kereskedő **továbbértékesítési céllal**. A különbözet szerinti adózást az új alapítású gaz-

dasági társaságok a Cégbíróságra benyújtott bejegyzési kérelmükben kérhetik, a már lezárt adóévvel rendelkező gazdasági társaságok a tárgyévet megelőző év december 31-ig rendelkezhetnek a különbözet szerinti adózás alkalmazásáról (APEH felé, Változásbejelentő nyomtatványon). Lehetősége van év közbeni kilépésnek, de ebben az esetben újra választani csak a bejelentkezés szabályainak megfelelően a következő adóévre lehet.

A különbözet szerinti adózás elszámolása két módon történhet:

- tételes kimutatás alapján
- az áfatörvény 7. számú mellékletében közzétett képlet alkalmazásával

Figyelembe véve az áfa Tv. 64/A §. 3 bekezdését, az 50 ezer forintos egyedi értékhatár miatt gyakorlatilag a kereskedők csak a tételes kimutatást választhatják.

A tételes kimutatás kötelező elemei:

Szerzés dátuma, Eladó neve, címe, Gépjármű típusa, Alvázszáma, Szerzésekori vételár, Eladás dátuma, Vevő neve, Eladási ár, Különbözeti adó alap és adó.

A kimutatásra nincs kötelező nyomtatvány, mindenki saját maga készíti, ajánlott a táblázatkezelő program használata.

Nagyon fontos, hogy a gépjármű a vétel időpontjában eredeti rendeltetésének megfelelően ismét „felhasználásra alkalmas” legyen (alkalmas legyen a forgalomba való részvételre), ellenkező esetben nem alkalmazható a különbözet szerinti adózás.

További szigorítás, hogy a különbözet szerinti adózással értékesített gépjármű javításával, karbantartásával és egyéb költségeivel kapcsolatos áfa-tartalom nem vonható le.

A különbözeti áfa gyakorlatilag az árrést terhelő fizetendő áfa, mely kizárólag pozitív árrés esetén kerül kimutatásra.

Kiszámítása: (Eladási ár – vételár) x 0,1667

Teszt autó és annak áfája

Teszt autónak nevezzük azokat a gépjárműveket, amelyeket a kereskedők saját nevükre forgalomba helyeznek annak érdekében, hogy a vásárló a szerződéskötést megelőzően kipróbálhassa azokat. A kereskedéseknek nincs választási lehetőségük a teszt autóvásárlás (tartás) terén, mivel az importőr meghatározza, hogy milyen típusú gépjárművet mennyi ideig (hónap és kilométer korlát) kell tesztautóként üzemeltetnie. A teszt autó értékesítésekor a vevőnek kedvezményt kell biztosítani, tekintettel arra, hogy a gépjármű x km-t futott. Ennek a költségnek ellentételezéseként az importőr a kereskedőnek

teszt autó jutalékot fizet számla ellenében. (SZJ szám: 501030 Ügynöki díj)

Sajnos az adótörvény a teszt autó áfáját a beszerzéskor nem engedi levonásba helyezni, arra hivatkozva, hogy a továbbértékesítési cél kritériumának nem felel meg, ezért alkalmazni kell az áfatörvény 33.§ (2) bekezdésének b) pontját.

Nehezíti a dolgunkat az a tény, hogy a gépjármű nem tartósan szolgálja a társaság tevékenységét, ezért tárgyi eszközként nem aktiválható.

Az adólevonási tilalom viszont nem végleges, hiszen amennyiben a kereskedő 5 éven belül értékesíti, élhet az áfa-törvény 39.§ (3) bekezdésében nevesített levonással, melynek elszámolása az Önadózó 2006. decemberi számában részletesen bemutatásra került.

Benke Noémi Tünde

Címkék:
e-mailból átvenni